

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Ministerul Sănătății

Domnului Ministru,

Alexandru Răfila

Strada Cristian Popișteanu, nr. 1-3, sector 1

AVOCATUL POPORULUI

REGISTRATURĂ GENERALĂ

IEȘIRE Nr. 10900 / ... 03. MAI. 2022

RECOMANDARE

Nr. 56 din data de 03. MAI. 2022

referitoare la respectarea **dreptului la ocrotirea sănătății, prevăzut de art. 34 din Constituție, a persoanelor aflate în măsura de siguranță obligare la tratament medical (art. 109 Cod Penal)**, având în vedere că în categoria persoanelor exceptate de la plata contribuției de asigurări de sănătate, conform art. 154 alin. (1) lit. m Cod Fiscal, nu sunt incluse și persoanele aflate în măsura de siguranță, „*obligarea la tratament medical*”, conform art. 109 Cod Penal

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu **în legătură cu încălcarea dreptului la ocrotirea sănătății, prevăzut de art. 34 din Constituție, a persoanelor aflate în măsura de siguranță obligare la tratament medical (art. 109 Cod Penal)**, având în vedere că în categoria persoanelor exceptate de la plata contribuției de asigurări de sănătate, conform art. 154 alin. (1) lit. m Cod Fiscal, nu sunt incluse și persoanele aflate în măsura de siguranță, „*obligarea la tratament medical*”, conform art. 109 Cod Penal

Precizăm că, anterior, Spitalul Clinic Județean de Urgență „PIUS BRÂNZEU”, Timișoara ne-a solicitat sprijinul în vederea includerii în categoria persoanelor care beneficiază de asigurare, fără plata contribuției (conform vechii prevederi art. 213, alin. 2, lit. d din Legea 96/2006), a pacienților aflați în măsura de siguranță „*obligare la tratament medical*” (art. 109 Cod Penal).

În adresa formulată, spitalul precizează „*că legiuitorul a exclus de la asigurarea medicală pe pacienții obligați la tratament prin modificări succesive ale Legii 95/2006, art. 224, alin. 1, lit. j și a stipulat că următoarele categorii beneficiază de asigurare, fără plata contribuției, în condițiile art. 154 din Legea 227/2015, cu modificările și completările ulterioare(...)*”

persoanele care execută o pedeapsă privativă de libertate sau se află în arest preventiv în unitățile penitenciare, precum și persoanele care se află în executarea unei măsuri educative ori de siguranță privative de libertate, respectiv persoanele care se află în perioada de amânare sau de întrerupere a executării pedepsei privative de libertate.”

Spitalul afirmă că „în fiecare județ există persoane aflate în această situație, respectiv obligate la tratament medical în urma unor sentințe penale, în unele cazuri soluția aplicată este utilizarea altei categorii de asigurare medicală preexistentă sentinței penale (salariat, elev/student, pensionar, coasigurat etc).”

Pe de altă parte se afirmă că, dacă această asigurare nu există, în conformitate cu prevederile legale se propune pensionarea sau încadrarea în grad de handicap. De asemenea, pacienții sunt direcționați pentru a beneficia de asigurarea medicală conform Legii 416/2001 privind venitul minim garantat și Legii 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, republicată.

Deși au fost efectuate mai multe demersuri, rămân două categorii de persoane care nu pot fi asigurate medical, fie din cauza excluderii diagnosticului din grilele utilizate la încadrarea în handicap și pensie, fie din cauza incapacității personale și familiale de îndeplinire a demersurilor de asigurare.

Pe cale de consecință, în baza art. 59 alin. (2) din Constituția României, coroborat cu art. 4 și art. 25 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, a fost demarată procedura specifică de investigare prin solicitarea de informații Ministerului Justiției, Ministerului Sănătății, respectiv Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, în vederea găsirii unor soluții legislative adecvate, pentru includerea în categoria persoanelor care beneficiază de asigurare, fără plata contribuției (conform vechii prevederi art. 213, alin. 2, lit. d din Legea 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății), a pacienților aflați în măsura de siguranță „obligare la tratament medical”(art.109 Cod Penal).

Urmare a demersului, Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS) ne-a comunicat prin adresa înregistrată la instituția Avocatul Poporului sub nr. 572/07.01.2022 că „a transmis Ministerului Finanțelor (M.F.) adresa nr. DG/741/21.09.2021 prin care se apreciază necesară organizarea unei întâlniri care să aibă ca obiect analizarea situației expuse în vederea completării Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare, concomitent cu a celor din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere faptul că cele două acte normative sunt interdependente, iar persoanele care au calitatea de contribuabili la sistemul de asigurări sociale de sănătate, precum și persoanele exceptate de la plata contribuției, potrivit legislației fiscale dobândesc, în mod corelativ, calitatea de asigurat în sistemul de asigurări sociale de sănătate, potrivit legislației specifice asigurărilor sociale de sănătate.”

Se mai precizează că, până în prezent, M.F. nu a formulat răspuns la ultima solicitare a CNAS și ținând cont și de aspectele sesizate din oficiu prin adresa Avocatului Poporului nr. 23867/13.12.2022, prin adresa nr. DG 741/30.12.2021, CNAS a reiterat disponibilitatea pentru organizarea unei întâlniri care să aibă ca obiect analizarea situației expuse în vederea completării prevederilor Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare, concomitent cu a celor din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Ministerul Sănătății, prin adresa înregistrată la instituția Avocatul Poporului sub nr. 6486/17.03.2022 ne-a comunicat să solicităm un punct de vedere CNAS, punct de vedere care a fost deja transmis.

Ministerul Justiției ne-a informat, prin adresa înregistrată la instituția Avocatul Poporului sub nr.880/12.01.2022, că a transmis în cursul lunii septembrie 2021, un punct de vedere argumentat asupra dispozițiilor art. 109 Cod penal și a celor cuprinse în Codul fiscal și Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu privire la executarea măsurii de siguranță a obligării la tratament medical.

Ministerul Justiției a mai precizat că, *„față de prevederile actuale ale Codului fiscal și ale Legii nr. 95/2006, apreciază că se impune modificarea dispozițiilor relevante în sensul revenirii la soluția anterioară modificărilor intrate în vigoare la 1 ianuarie 2018, cu includerea și a persoanelor față de care s-a dispus măsura de siguranță a obligării la tratament medical.”*

„O astfel de soluție este necesară și pentru a pune capăt unei situații discriminatorii existente la acest moment, în sensul că persoanele care nu au fost private de libertate (spre exemplu, instanța a aplicat o pedeapsă neprivativă de libertate luând în considerare faptul că persoana era infractor primar, la prima abatere) și față de care s-a dispus măsura de siguranță a obligării la tratament medical nu sunt incluse în enumerarea excepțiilor la beneficiul asigurărilor sociale de sănătate fără plata contribuției, însă persoanele private de libertate (spre exemplu, instanța a aplicat o pedeapsă privativă de libertate luând în considerare starea de recidivă a persoanei) și față de care s-a dispus măsura de siguranță a obligării la tratament medical sunt incluse în enumerarea excepțiilor de la beneficiul asigurărilor sociale de sănătate fără plata contribuției, în temeiul faptului că sunt private de libertate.”, potrivit argumentării Ministerului Justiției.

Totodată, acesta a menționat că nu are drept de inițiativă legislativă în legătură cu modificarea și completarea cadrului legal în domeniul medical și /sau fiscal.

Prin adresa înregistrată la instituția Avocatul Poporului sun nr. 7108 din 23.03.2022, CNAS ne-a comunicat că *Ministerul Finanțelor –Direcția Generală de Legislație Fiscală și Reglementări Vamale și Contabile a transmis către CNAS punctul de vedere asupra aspectelor sesizate de instituția Avocatul Poporului, apreciind că reglementarea privind includerea persoanelor obligate la tratament medical sau cele pentru care se impune internarea medicală, menționate în prezent la art. 108 și art.109 din Codul penal în categoria persoanelor asigurate fără plată la art. 224 din Legea nr. 95/2006 trebuie efectuată de Ministerul Sănătății și ulterior preluată în Codul fiscal prin modificarea art. 154.*

CNAS ne-a mai precizat faptul că *a cuprins în proiectul de ordonanță a Guvernului transmis către Ministerul Sănătății, o propunere prin care să se reglementeze faptul că, persoanele cu tulburări psihice, care se află în executarea măsurii prevăzute la art. 109 Cod penal să poată beneficia de asigurare medicală fără plata contribuției în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate.*

Am revenit cu o nouă adresă la Ministerul Sănătății, prin care am solicitat ca, raportat la răspunsul CNAS privind cuprinderea în proiectul de ordonanță a persoanelor cu tulburări psihice, să ne precizeze ce măsuri se iau pentru toate categoriile de persoane, indiferent de motivul pentru care s-a dispus internarea medicală sau obligarea la tratament medical, întrucât stabilirea calității de asigurat în sistemul de asigurări de sănătate este în competența Ministerului Sănătății și ulterior preluată în Codul fiscal prin modificarea art. 154.

Am arătat că și Ministerul Justiției, prin răspunsul formulat către CNAS în septembrie 2021 a menționat că *„o astfel de soluție ar pune capăt unei discriminări care există la acest moment, în sensul în care persoanele care nu au fost private de libertate (instanța a aplicat o pedeapsă neprivativă de libertate luând în considerare faptul că persoana era infractor primar, la prima abatere) și față de care s-a dispus măsura de siguranță a obligării la tratament medical nu sunt incluse în enumerarea excepțiilor la beneficiul asigurărilor sociale de sănătate fără plata contribuției, însă persoanele private de libertate (instanța a aplicat o pedeapsă privativă de libertate luând în considerare starea de recidivă a persoanei) și față de care s-a dispus măsura de siguranță a obligării la tratament medical sunt incluse în enumerarea excepțiilor de la beneficiul asigurărilor sociale de sănătate fără plata contribuției, în temeiul faptului că sunt puse în libertate”.*

Pe cale de consecință, *„legea ar trebui să permită, în mod egal tuturor persoanelor față de care s-a dispus această măsură să fie asigurate, așa cum s-a prevăzut, până la evenimentele legislative intervenite în 2017/2018”*, potrivit opiniei Ministerului Justiției.

Ministerul Sănătății, prin adresa nr. 9245/2022 ne-a comunicat că au transmis solicitarea noastră CNAS.

Având în vedere răspunsurile autorităților și atribuțiile legale ale Ministerului Sănătății în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituția României și ale art. 24 din Legea 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, emit următoarea:

RECOMANDARE

Ministerul Sănătății va dispune următoarele măsuri:

- va lua, cu celeritate, măsuri pentru organizarea unei întâlniri cu reprezentanții Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, Ministerului Finanțelor și Ministerului Justiției care să aibă ca obiect analizarea situației expuse în vederea completării prevederilor Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare, concomitent cu a celor din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare.
- va informa, în termen de 30 de zile, instituția Avocatul Poporului cu privire la aceste aspecte.

AVOCATUL POPORULUI

RENATE WEBER

